

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library
City

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК VI.

Ч. 17.

СЕРЕДА, 27. ЛЮТОГО 1924.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, FEBRUARY 27th, 1924.

No. 17.

1924.

Делегация Союза Соц. Рад. Республик прибула до Канади

В СКЛАД ДЕЛЕГАЦІЇ ВХОДЯТЬ І. Е. КУЛИК, А. Д. ДЕВІЛЬКОВСЬКИЙ І Д. П. ПАВЛОВ.

Кулик заявляє, що місія осяде в Монреалі і буде вести торгівлю між Канадою і Радянським Союзом.

СТ. ДЖАН, Н. Б., 24. лютого. — На кораблі "Montclair" прибула тут нині з Ліверпулу торговельна делегация Союза Соц. Рад. Республик, зложена з Д. Павлова, А. Девільковського і І. Е. Кулика та його дружини.

Кулик заявив, що місія осяде в Монреалі і буде вести торгівлю між Канадою і Радянським Союзом.

СТ. ДЖАН, Н. Б., 25. лютого. — І. Е. Кулик, А. Д. Девільковський і Д. П. Павлов, всі з Москви в Росії, прибули тут в нещодавно в Ліверпулу кораблі "Montclair" з Ліверпулу. Вони творять радянську торговельну делегацию до Канади.

(Тов. І. Е. Кулик не є з Москви, як сказано в донесенні пресової агенції, але з України і в радянській торговельній делегации заступає У.С.Д.П. — Ред.)

ІВАН Е. КУЛИК, представник України в радянській торговельній делегации, що прибула на днях до Канади.

АНГЛЮ-РАДЯНСКА КОНФЕРЕНЦІЯ РОЗПІЧНЕСЬ В ЛОНДОНІ СЛІДУЮЧОГО МІСЯЦЯ.

Радянський представник в Лондоні Хр. Раковський виїхав до Москви на нараду зі своїм правительством.

ЛОНДОН, 21. лютого. — Християн Раковський, радянський представник в Лондоні, виїде завтра до Москви, щоби порадитися зі своїм правительством відносно надходячої англо-радянської конференції, що має відбутися в Лондоні. Він планує повернутися в третій тижні марта, коли конференція правдоподібно збереться.

Велика Британія буде заступлена на конференції сер Сидні Чепменом з "Борд оф Трейд" і Дж. Д. Грегорієм, радником міністерства закордонних справ. Головним делегатом Союза Рад. Республик буде Раковський або Красін.

Всі справи, які є до пологодження між Великою Британією і Радянським Союзом, будуть поділені на дві частини — економічну і політичну — і кожна секція конференції буде заїдати окремо.

Конференція може тривати кілька місяців, так як під саму політичну секцію підпадає близько 200 договорів, міжнародних угод і спеціальних конвенцій, що мають бути розглянені між двома країнами з точки погляду їхньої правосильності. Деякі з тих угод сягають так далеко взад як 1800 рік і включають всі великі міжнародні договори в Європі за останнє століття, в котрих котрась з держав є заінтересована.

Щодо справ дотикаючих виключно Великої Британії і Союзу Соц. Рад. Республик, то претензії Союзу за самі лише шкоди, спричинені контрреволюційними арміями Врангеля, Денікіна, Юденіча і Колчака, вносять більше як взяті разом передвоєнні борги Великої Британії.

ВИЗНАННЯ КИТАЄМ СОЮЗА СОЦ. РАД. РЕПУБЛИК УВАЖАЮТЬ НЕМИНУЧИМ.

Радянський представник в Пекіні Карахан конферує з китайським міністром закордонних справ.

ПЕКІН, 22. лютого. — В тутешніх дипломатичних кругах уважають, що визнання Союзу Соц. Рад. Республик Китаєм є неминуче.

Радянський представник Карахан мав вчера конференцію з міністром закордонних справ Вангом, а другу конференцію відбуде нині.

Кажуть, що Росія годиться беззусильно евакуувати Монголію і що Китай визнає де юре радянське правительтво, як що Пекінон дасть достаточний голос в справі східного Китаю. Всі інші справи будуть обговорені після визнання.

По відомостям Рості, японська адміністрація в Кореї, крім звичайних податків з населення, накладала на кожний повіт від 10 до 30 тисяч єн, як окремий податок на відновлення зруйнованих японських країн. Коли це не буде своєчасно внесено, то повітових старшин арештуватимуть і битимуть. Одночасово Японці не дозволяють корейській людині організувати допомоги Кореїям, що потерпіли від повиди, конфіскуючи гроші, зібрані для цієї мети, бо збори дозволяють збірні тільки на користь Японії.

РИМ, 27. січня. — Кардинал Гаспарі вислав тут на руки пресою С.С.Р.Р. співчуття папи за приводу смерті Леніна.

УКРАЇНІЗАЦІЯ НА ОДЕЩИНІ.

На губерньському зїзді Рад Одещини в докладах і дискусіях зазначено великі успіхи в галузі українізації губернії. Майже всю сільську низшу школу українізовано. По професійних школах більш як половина предметів читається українською мовою. Ухвалено також заповиляти розвитку молдавської культури.

М. ЛУЦКЕВИЧ ГРОМАДЯНИНОМ РАД. УКРАЇНИ.

ХАРКІВ, 3. лютого. — Марко Луцкевич вніс прохання на руки голови Центр. Вик. Комітету Рад. України, в якому домагається признання права громадянства на Рад. Україні. Прохання узгоджено.

СМЕРТНІ ЗАСУДИ НА КОМУНІСТІВ В ЛАТВІ.

РИГА, 21. лютого. — Поліційні влади в Латвії відкрили новий комуністичний заговор в цілі повалення існуючого правління і встановлення радянської республіки в союзі з Союзом Соц. Рад. Республик. Латвійський суд засудив 7 арештованих комуністів на кару смерті, але в виду рішучого протесту радянського правительтва, виконання засуду здержано.

Хоч латвійська реакційна преса називає протест радянського правительтва вмішуванням у внутрішні справи Латвії, латиське правительтво приймає правдоподібно пропозицію радянського правительтва і вніс висхідні засудження комуністів за Лотішів, що знаходяться у в'язницях в Росії і є засуджені на кару смерті за участь в контрреволюційних заговорах.

В останніх днях переведено також арештованих комуністів в Естонію.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ ДОКОВИХ РОБІТНИКІВ.

ЛОНДОН, 25. лютого. — Конференція докових робітників відклала нині страйк, який тривав від 16. лютого і по-важно перешкодив торгівлі і промислові. Робота розпочнеться у всіх портах з виторком о год. 7.30 рано.

Робітники дистанції одного шлінга підвіжили на день тепер, а другого шлінга дистанції сїдувочного червня. Також буде назначена комісія для вирішення спірних точок щодо умов праці.

СТРАЙК ЗЕЛІЗНИЧНИКІВ НА КУБІ.

ГАВАНА, 24. лютого. — О годині 10-й вчера вечером розпочався по цілій Кубі генеральний страйк юнійних залізничних робітників і цілковито застановив весь залізничний рух. Сподіються, що до завтра страйк обійме більше як 25.000 зорганізованих робітників зі всіх індустрій, де працює юнійне робітництво.

Безпосередню причиною страйку є відмова генерала Джека зі Злучених Держав дозволити своїм робітникам злучитися з брацтвом залізничних робітників Куби.

Правительтво розставило по стратегічних місцях військ.

Помимо того на кубанський залізничний потяг кинено в неділю бомбу, яка однак нікого не ранила.

ДОКОВІ РОБІТНИКИ ФРАНЦІЇ НА СТРАЙКУ.

ШЕРБУРГ, 22. лютого. — Французькі докові робітники виїшли нині на страйк, домагаючися підвижки платні. Вони діставали 14 франків на день, а тепер хочуть 20 франків.

ЖАДАЮТЬ ДЕПОРТОВАННЯ ЧЛЕНІВ "I. W. W."

ВЕНКОВЕР, 22. лютого. — Тутешній "Борд оф Трейд" рішив зажадати від доміняльного правительтва, щоби воно депортувало всіх організаторів юні "I. W. W." в Канаді і не допускало їх до візду до цього краю. Борд заявляє, що має в своїм посіданні інформацію, яка каже вірити, що теперішній страйк деревних робітників в дистрикті Кренбрук в Брітїш Колумбї був викликаний революціонерами з "I. W. W."

БІЛГОРОД, 4. лютого. — Вїзвано тут ген. Врангеля, щоби негайно покинув Югославію. В Югославії прибирає на силі новий політичний курс в напрямі визнання Радянського Союзу.

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ СТОВ. У.Р.Д. В ВІННІПЕГУ!

Подається до відома всім членам відділу Стов. Укр. Роб. Дім в Вінніпегу, що річні збори відділу відбудуться в неділю, 2. марта о год. 2.30 по полудни в Укр. Роб. Домі.

Обов'язком кожного члена відділу прибути на ці збори, позаяк є важкі справи до полагодження. Заряд.

РІЧНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ С.Ж.-Р. В ВІННІПЕГУ.

Подається ошим до відома членкиням відділу Секції Женщин-Робітниць при Стов. У.Р.Д. в Вінніпегу, що в слїдуочій понеділок, дня 3. марта, відбудуться річні збори відділу, на котрі просяться всі членкинь прибути. Початок зборів о год. 8-й вечером. Заряд відділу.

ВІСТІ ПРО ПЕРЕВОРОТ В БОЛГАРІЇ.

ЛОНДОН, 25. лютого. — Нинішні непотвержені відомости з Атен кажуть, що болгарські революційні комуністи, які мали захопити болгарське правительтво в Софії, приготувалися до війни з Югославією на весні.

Помимо факту, що болгарські легатї в Лондоні і Парижі заперечують донесення про переворот, "Дейлі Експрес" подає що історію як факт.

Як подають донесення, відділи комуністів увїшли до Софії, вимордували всіх або майже всіх членів правительтва і вивїсиди червоний прапор.

Кажуть, що відділи оперують всюди по лїан. провінціях. — Доносить, що король Борис зїстав вигнаний з краю.

Міністерство закордонних справ до 1-ої години нині по полудни не отримало ніяких інформацій відносно бунту в Болгарії. Урядники міністерства кажуть, що вони не вірять в це донесення.

ДОМАГАЛИСЯ УВІЛЬНЕННЯ МЕКЛАКЛЕНА.

ОТТАВА, 22. лютого. — Кабінет міністрів отримав петиції з домаганням освободження Дж. Б. МекЛаклена, провідника майнерів в Новій Скошії, однак не розбирав їх на своїй четверговій сесії.

ПЛОЩА ЛЕНІНА У ФРАНЦІЇ.

Міська рада в Ст. Денї коло Парижа, яка складається в більшости з комуністів, рішила переіменувати одну із кращих площей міста на площу ім. Леніна.

ПЕРЕСТОРОГА.

Деякі товариші з західної Канади запитують Екзекутивний Комітет Стов. У.Р.Д. в Вінніпегу, чи йому відомо про те, що по відділах Стов. У.Р.Д. на заході Канади їздить з лекціями "про психологію" якийсь прислужник під Зеліняком. На запити товаришів з деяких відділів, з рамені якої організації він їздить і хто дає йому адресу відділів, він покинається на декотрих товаришів, що дають йому моральну а навіть матеріальну піддержку, в роді позволення безплатно салі Укр. Роб. Дому.

Екзекутивний Комітет Стов. У.Р.Д. цим заявляє, що він ніколи не уповаживован і НЕУПОВАЖИВ БИ Зеліняка і йому подібних їздити з лекціями по відділах і філіях Стов. У.Р.Д.

Екзекутивний Комітет не вірить в те, щоб хтонебудь з товаришів давав навіть устну рекомендацію Зелінякові, а якщо він таке говорить, то це є просто підступ і обман.

Екз. Комітет перестерегає, щоби філії і відділи не приймали у себе жадних лекторів ні організаторів, що не викажуть писемно /посвідкою від Екзекутивного, або Провінційональних Комітетів.

Екзекутивний Комітет.

МАСОВІ АРЕШТОВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КОМУНІСТІВ В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Польська поліція закрила всі українські робітничі часописи і видавництва у Львові.

ЛЬВІВ, 1. лютого. — Польські влади переводять масові арештовання серед членів Української Соціал-Демократичної Партії в Східній Галичині.

Вчера перевела поліція ревізію у всіх льволях українських робітничих організацій, між ними в редакції "Вперед", "Землі і Воли" і "Нової Культури" та в секретаріаті партії і в льволях товариства "Воля". Поліція забрала всю кореспонденцію і документи, а льволя опечатали.

Поліція арештувала секретаря партії А. Чарнецького, редакторів І. Калитинського і Добрянського, провідника підприємських соціал-демократів П. Феденка і інших членів головної управи У.С.Д.П.

Подібні ревізії і арештовання переводяться по всіх робітничих організаціях на провінції.

Арештованих обвинувачують польські влади о удержуванні тісних зносин з революційними організаціями на Радянській Україні з цілю насильного відворнення українських земель від Польщі і заучення їх з Радянською Україною. Арештовані будуть обжаловані о зраду польської держави.

МАСОВІ АРЕШТОВАННЯ НА ГУЦУЛЬЩИНІ І ПОКУТТЮ.

Як доносить старокраєві газети, по цілій Гуцульщині і Покутті розпочалися нові масові арештовання. Поарештовано десятки людей. Замикають без розбору. В Коломиї арештовано д-ра Білозора Володимира, професора Кузьму Леонтія і д-ра Ганкевича Івана. Про інших арештованих не має ще точних відомостей.

АНГЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ПРОТИ ПОЛЬЦІ.

ЛОНДОН, 1. лютого. — В мировій політиці англійського минулий понеділок приймав уряд.

англійський прем'єр МекДоналд всіх послів держав, яких акредитовано при англійському дворі. На авдієнції з польським послом Скірмунтом підчеркнув прем'єр небезпеку положення у східній Європі, при чому торкнувся справи східних кордонів Польщі. Як доносить з урядових кругів, новий англійський прем'єр рахує незвичайно важкою справою у польським правління відносин на Сході, як одну із головних підстав живлення дискусії.

Польське правительтво сильно настроєне проти цього і не скриває свого обурення. З цього приводу в польським соїмі відбулася 16. лютого о. д. живлена дискусія.

ВАРШАВА. — Прем'єр Великої Британії Рамсей МекДоналд висловив бажання, щоби був переглянений Версальський договір а також всі інші угоди, відносячися до встановлення границь Польщі.

УВАГА! - "БУРЛАКА" - УВАГА!

СТАРАНИМ ВІДІЛУ УКР. РОБ. ПАРТІЇ КАНАДИ

— відобрається —

В СУБОТУ, ДНЯ 1-ГО МАРТА

В УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИЧИМ ДОМІ В ВІННІПЕГУ

відому штуку Івана Тобілевича п. н.:

БУРЛАКА

драма на 5 дій.

В драмі "Бурлака" яскраво змальована боротьба двох сил в українському селі за часів царизму: непогамованої сваволі "влади їмущого" волосного старшини в особі Михайла Михайловича, що уособлює собою деспотичний режим тодішнього часу, і сміливого бунту проти кривд заповідованих безпомічним селянам, якого виразником являється Опанас, бурлака. Є це одна з найкращих драм І. Тобілевича, якої глядач ніколи не забуде. Приходить же численно. Замовляйте тикети завчасу.

ЦІНИ МІСЦЬ: 50, 40 і 27 ЦЕНТІВ

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ

Тикети можна набути кожного вечера в Укр. Роб. Домі, а в день представлення при касі.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Стіваришнина "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard Ave and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

КАПІТАЛІСТИЧНИ ЗЛОДІЙ В НАФТЯНОМУ СМОРІ

Америка, а правильніше Злучені Держави, це країна всяких можливостей. Про це знає весь світ. Нікому дивовижному випадкові в Америці ніхто не подивується. Завигне хіба тільки плечима таї скаже: "Америка".

А пречинь недавно сталося в тій Америці щось такого, що від нього "ахнула" така та ж сама цілісність Америка. Що ж саме сталося?

А ось що воно: відкрили Америку в Америці. Колумб відкрив одну Америку, а тепер в ній відкрито другу, зовсім іншу, не подібну до Колумбової, ні до той, що її мала в свому посіданню Англія.

Колумб відкрив Америку червоноскірних, що не знали ні правдивого бога, ні горілки, але вона була собі нічого Америка, багата, свободна, приступна та людина така, що за шклянці цюпки, або ж таки за звичайне забарвлене шкло можна було вимінати золото.

Прийшли сюди білі з богом та горіакою і зробили Америку ще кращою і свободнішою. А як ця Америка освободилася з під англійського панування і створила собі славетні на весь світ Злучені Держави, з прекрасно написаною на папері конституцією, то кращої і свободнішої країни на світі не було і не потрібно було.

Всякому тут воля була така, що роби собі що хочеш, ніхто тобі нічого не скаже, коли ти нікого і нічого не зачіпаєш. Хочеш бути робітником, оставайся ним здоров, а захочеш стати міліонером, можеш це зробити кожної хвили, коли маєш стільки грошей, що міліонери "полагаються". Хочеш президентом стати, але ж дуже просимо: як що маєш чим перекопати горожан з Вол-стріту, що тобі треба бути президентом, то й будеш. На те ж в Злучених Державах прекрасно написана конституція.

Одна тільки умова: чи будеш президентом, чи його заступником, або ж яким небудь іншим урядником, чи так собі спритним злодієм, мусиш бути щирим патріотом. Про це ти мусиш завжди і перед виборами, і по виборах, і між виборами сміливо, голосно, привселюдно і безперестанно заявляти.

Так було завжди в Америці, від Вашингтона аж до Куліджа. Америка гордилася своєю свободою, яку вона відтак поставила на "острові сліз" на показ для прибуваючих емігрантів, покликана на свою прекрасно написану конституцію, і хвалилася своїми патріотами. Ті ж патріоти хвалилися своєю Америкою. Так вироблялася, що вчені звать — традиція.

І скрізь по світі хвалили Америку, а наші українські "спасителі народу" в останніх роках то задія ної і батьківщини своєї відреклася.

І в оцій то прекрасній, непорочній Америці цими днями відкрито якісь смердючі нафтані джерела, а в тих смердючих нафтаніх джерелах відкрили Америку багатих злодіїв.

Джерела ті нафтані знаходяться в стеїтах Вайомінг і Каліфорнія, і частина з них відома вже тепер добре всім в Злуч. Державах і поза їх границями від назвою "Тіпат Дом". Дотепер про них ніхто нічого не знав і невідав. Ті ж, що їх відкрили кажуть, що ці нафтані джерела належать до держави, ніби до Злуч. Держав і були зарезервовані для потреб флоту. Як відомо, кораблі опалюють переважно нафтою. Отже ця нафта й була зарезервована для есентаульного житку флоту Злуч. Держав. І було її там в тих джерелах величезна кількість: сам резервоар "Тіпат Дом" має її на 22,000,000 бочівок. Добрий запас, та ба...

Відкрили позабуті або й невідомі Американцям нафтані джерела, а в них відкрили багатих акулів-злодіюг, що присмокталися там до смердючої нафти. Помітивши небезпеку, багатирі-злодії розбіглися і рознесли нафтаній сморід по цілій Америці, а навіть поза її границі. Це й звернуло увагу всіх Американців на зроблене відкриття.

Всі аж "ахнули". Не так вже від того задушливого нафтаного смороду, як від сорому, що хитрі американські міліонери-злодії та не вміли вкрати нафти так, щоб ніхто не зловив. Та ж красти їм не перешкоди. Крадіж, це їх ремесло. Крали ж завжди і все, що попало. Завжди виходили ціло, ще й з патріотичними заслугами та почестями за свій незвичайний американський хист. А тут тобі на дурній нафті приловилася... Скандал таї годі.

Ще й який скандал вийшов. За розслідування злодійства зв'язали сенатська комісія, що все ще провадить своє слідство. Перед цєю то комісією дотепер виявилася, що найвищі державні урядники Злуч. Держав за глибокі хабарі віддали ці також державні нафтані джерела в 1921 р. своїм добрим приятелям нафтанім магнатам Е. Л. Догені і Г. Сінклерові для експлуатації. Вони ніби врентували їм ці нафтані джерела, і то майже за дармо, бо смішно мала сума, яку ці міліонери мали платити, поверталася до них назад, як компенсація за витрачені ними на розроблення гроші.

Першого, кого приловила комісія, був Алберт Фол, що був міністром внутрішніх справ в правительстві Гардінга, великий патріот і противник робітничого руху. Він то перепродажував справу того "тихого винайму" чужого (як то кажуть "на родному") добра. Він, як про це відкриття довідався, то аж захорював на... "неврастенію" і не хотів явитися перед комісією. Треба було комісії посилати до нього своїх лікарів, які ствердили, що він бреше, аж тоді прислухувати його ставитися для зізнань.

Фол дістав від нафтаніх магнатів \$100,000.00 хабара. Але він не один переводив діло і не один брав гроші. Він був секретарем внутрішніх справ, а не від нафти. Ця смердюча нафта була під опікою департаменту флоту і її перше треба було перетрансферувати до департаменту внутрішніх справ, щоб Фол міг був вмачати в ню свої пальці. Отже цідили ту нафту з одного департаменту до другого ріжні люди і не за дармо. А ще й тим треба було щось дати, що приглядалися по боках і тим, що наглядали і апробували трансакцію зверху.

Виходить отже, що в нафті цій смердючій запованив свої руки досить широкий круг найвище поставлених державних осіб в Злучених Державах, найбільші патріоти і сторожі прекрасно написаної конституції, найбільш демокр-ратичної республіки в світі.

Там і чванкуватий син Рузвельта, колишнього президента Злучених Держав, чогось встраг, там і покійного Гардінга згадується, там і міністер флоту Денбі так замочився в нафті, що мусів з "політичного сорому" зрезигнувати зі свого становища, там нафтаного смороду набрався і преславний міністер судівництва Догерті, що їсть комуністів на снідання, обід і вечеру, та й проца патріотична знать, проти якої докази комісія розслідує. Здається легше булоб вичислити, кого з великих мужів з останніх трох правительств Злуч. Держав між тими махерами немає, ніж вичислити тих, що "торгували" публічним добром.

Отже скандал, так скандал. Тай то не один. Почули люде про йрпловених злодіїв, та й покривдені жертви стали згодошати. Виявляються другі злодійства в зв'язку з державною залізницею на Алясці, яку міліонери Гугенгайми просто нищать при допомозі державних урядників, бо вона їм там потрібна, то знов злодійське дуплікування державних фондів на міліони доларів і фальшовання державних рахунків в зв'язку з бонусами для жовнів.

Президент Кулідж аж зачав від того скандального нафтаного смороду і тратить всяку надію на поновний вибір. Найгірше бодить його і всіх американських капіталістичних злодіюг, що цей скандал відкрив широким масам працюючих так Америки, як і цілого світа, що крім тої Лазоричної, вифантазованої свободної Америки з її прекрасно написаною конституцією, є ще друга, дійсна Америка безпримірного капіталістичного злодійства і рабунку, лицемірства і брехні, в якій панує не свобода, а брутальна сила експлуататорів і їхніх подлих, продажних слуг.

Американським робітникам нафти не шкода, бо їм і так з ної користи немає. Але вони повинні бути раді, що вона так добре запламилася їхніх смертельних ворогів, що вони від ної не скоро відмиються, ані не заллють її смороду патріотичними перфумами.

СВЯТО УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ В ВІННІПЕГУ.

Українські робітники в Вінніпегу відсвяткували в неділю, 24. марта п'яту річницю отворення Українського Робітничого Дому величавим концертом.

Научені досвідом з минулих концертів, вже о годині пів до семи товпилися робітники й робітниця в коридорі Українського Робітничого Дому, щоби потрапити на концерт, який мав розпочатися пів до дев'ятої години.

Осьма година — і сали вже замкнена, бо не вміщає всіх, що хотіли-б бути на цім концерт-святі.

Як жаль вертатися до дому! Стою і дивлюся, з яким жалем і навіть скаргами вертають домі українські робітниця й робітниця й самого мене обгортає сум. Чому? Коли-б сила, роздвинувши стіни і всіх впустили, всіх, всіх, всіх! Ідїть, дивіться, слухайте, святкуйте разом з нами перемогу, п'ятилітню кропотливу працю, співайте разом з дітьми, що виступають на сцені, з дітьми, що виховались в цій величавій робітничій інституції!

Точно пів до дев'ятої години погасав в салі світло. Чути тільки, як тихенько піднялася куртина, але на сцені темно. Постепенно починає прояснюватися, наче світло. А в тім світланку починають зарисовуватися квіти і написи повиписувати квітами. На фронті над сценою: "Хай живе Укр. Роб. Дім: 1919—1924". А в глибокій сцені: "П'ята річниця отворення Укр. Роб. Дому". А в середині цих квітів найдорожчий і найкращий квіт Українського Робітничого Дому — дівоча мандолинова оркестра.

По мірі того, як прояснювалася сцена, на салі кілька раз відбувають бурліди оплески. Це присутні вигтують саму сцену, яка без салі — говорила, без звуків — спінала.

Після виконання "Інтернаціоналу" т. Шатувльський отворяє свято короткою промовою:

— Товариші й Товаришкі! Ми нині святкуємо п'ять літ організації й зважної праці в цім Українським Робітничім Домі для добра українського робітництва і білого фермерства в Канаді. За п'ять літ на цій сцені перед вами нині відбувається 71-ий з ряду концерт...

Бурліди оплески переривають слова промови.

Що сказати про програму концерту? Програма, як і завжди, добра, виконання — гарне. Перший раз на сцені Укр. Роб. Дому в Вінніпегу, а може й перший раз на американським континенті лунає:

"Прапор червоний має на собі,
 Прапор червоний кровю горить..."

Слова невідомої авторки Лесі Колосок, а композиція відомого молодого композитора Раднської України Вериківського. Вериківський прислав цей гимн власноручно для Драматично-Співачького Гуртка при Укр. Роб. Домі в Вінніпегу і перший раз виконала його І. група мандолинової оркестри на цім ювілейнім святі. Два рази повторила на догадання публіки.

Дальше мішаний хор виконав "Україно мати кат еконав" — Стеценка; т-ка Попович відспівала "Розвіттеся з вітром листочки зівалі" — слова І. Франка, композиція Д. Січинського, і "Із салі моїх, любко, вродилося багато пахучих квіток".

Відтак т. Попович виголосив промову, в якій малював історію будови Укр. Роб. Дому і п'ятилітню в ній працю. Кожне слово бесідника публіка ловила з великою увагою, бо все те, що говорив т. Попович, було так близьке, так дороге, так відоме і так нове.

— Товариші! 72 тисячі доларів коштує сама будова Укр. Роб. Дому, не рахуючи тої мозольної праці, яку товариші вложили в цю будову безплатно. І нині ми маємо це щось окола 7 тисяч доларів довгу. А о скільки він зменшиться цього вечера?

— О вісімсот десять доларів він зменшиться — проголосив у відповідь т. Поповичи передсідатель після закінчення концерту, зазначуючи одночасно, що це в тільки після наскоро переведеного підрахунку ковертів, які, на честь українським робітникам й робітницям Вінніпегу, ясно поспалилися на сцену.

Друга часть програми складалася також з гарних точок і не дивлячись на пізній час, вислухалась присутніми з великою увагою. В другій часті мішаний хор відспівав "Місяцю кишло", т. С. Котик відспівав "Ой зійди, зійди ясен місяцю" і "Ой, не гаразд заповоріж". Йому акомпанувала на п'яти маленька т-ка Гейя Кучмії. Друга група мандолиністок виконала "Ніхто там не був, де ся віпр розпав". Т-ка В. Логвіненко дуже добре віддеклямувала "Клич, Пролетаря", а І. група мандолиністок виконала на закінчення "До весни" і куртина тихенько закрила впопаячу в червоних квітах сцену.

Неначе сон. Свято — п'ятилітній невтомній праці! На початку мозальста праця коло будови, а відтак п'ять літ духовної праці над піднесенням освіти й свідомости, над організуванням українського робітництва і фермерства і навіть над організуванням і освітою їх дітей. Скільки коштів вимагала та праця? Скільки енергій й завзятости?

Зсумували все ту працю, ми маємо право сказати: Хай живе Український Робітничий Дім! Хай живе його будівничі — українські робітниця в Канаді! Хай живе його працівники на п'ятилітній освітнім полі! Присутній.

ОСТАННЯ ПОДОРОЖ.
 (Вражіння Михайла Кольцова з відвідин села Горкі, місця смерті Володимира Іліча Леніна.)

В глибоку морозну ніч поїхали найстарші з великого племена большевиків туди, звідки треба було забрати нерухоме тіло помершого вождя, привезти його і показати осиротілим міліонам.

Білий, високий, в струнких колонах старий будинок, вправлений в благородну ямку сріблястого лісу і блакитного снігу. Легко, як на дачі, відчиняються скляні двері — враз у середину. Стоятиме віднині в стомлених, жудких і вірячих очах міліонів пригноблених, цей невеличкий лісовий палац — місце, де вмер наш змінний товариш Іліча. Як завжди, на своєму посту, у відчинених дверей його кімнати. Кам'яніорізьке змарніле обличчя, але міцна большевицька порода — просто вчливий, вирозно відповідає вона в коротких словах на вислів співчуття робітничої-другу. Марія Ілічична, сестра, та не сидить, а все ходить, ходить "прямою твердою ходою по поверххх і кімнатах осиротілого будинку. Сумно, але спокійно й гордо почувається тут, в кімнаті смертї. Нема ладанного істеричного роспалу, містики потойбічного світу. Тільки скор-

вони тільки старі люди і до старечому вони згадують прості, але такі живі дрібнички. Про Ленінські жарти, його впертість, велику життерадісність, його переписку, безмежну товариську чуйність і милу простоту. Зовсім розвиднилось. Час іти відси — Леніну і всім іншим. Червона труна плаве вниз по сходцях. Мовчки, без пісень, вивнеси. Спустили на землю. Хвилина невимовної, нестерпної чої туги і горя, такого горя, від якого зараз же як крєйда побіліло обличчя тов. Сталіна, що схилився над труною.

Тіло Н. Леніна в робітнім одязі, з орденом Червоного Прапора на грудях, лежить на катафальку в Домі Союзів в Москві.

вожд місце завершення неповторного життя, невиснущої волі до боротьби.

Будинок тихий, зручний тишоті. Килими стережуть тишу. Тут, що цалю — історія, тут кожний крок — зацікавлюватиме багатю поколінь. В ці розмальовані морозними візерунками шибки він, що все забгнуг, розмахнувся, але був скутий, велитен, терплячи невимовні муки вимушеного безсилля, вдивляючись вперед в коротку лісову стежку, сюди, де за навіною глушиною сільською саду бачив муки пригноблених в капіталістичному пеклі всього світу, з протягнутими ру-

ботна простота і неминуість подіяного, роспаду матерї, організованої у велику субстанцію Володимира Іліча Леніна — вождя поневодених клас усього людства. Через те така горда і ясна тиша в кімнаті мертвого вождя, через те рішучі очі і твердо стиснуті уста тих, хто заходить сюди.

Треба зачинити шклянню кришку. Сніжинки падають на відкрите чоло і уста Леніна. Накривають. Ридають. Большевики ридають...

Спочатку не стрункою групою рушили по лісовій алеї. Юрба тиснеться по боках. Тяжко їти.

Ось і він. Зовсім не змінився. Як схожий на себе! Лише спокійно поспіхається неспокойно, незрівняною, зрозумілою, лише тим, хто бачив його, дитячолукавою усмішкою. Зовсім по живому задористо трохи піднята верхня губа зі всього світу, з протягнутими ру-

Але от вийшли на широкий шлях з сніжною полі. Так характерно для великої Жовтневої революції. Вожд світового пролетаріату вмер в 30 верстах від міста, в 5 верстах від залізничї, в лісовій глуші. Перед нами — широкий безкраїй білий простір, куди оком глянеш.

Копання могилы Н. Леніна на Червоній Площі в Москві, підчас якого треба було розстрілювати замерзлу землю динамітом.

ками за поратунком сотень міліонів братів. От тут в кріслі на колесниках, за попітрами він сидів, рухався, терпляче ждав одужання, щоби знову взятися за працю, щоби заспокоїти усіх стрівожених, страждаючих, що все сподіваються повернення вождя до керми на беззмінній сторожі.

Сюди у велику кімнату приходили до дяді Леніна з околици селянські діти посидіти, потратися на килими, заслужити усмішку, ласку, яблуко, іграшку, подарунок. Стоїть невбрана ялинка в бусах, свічках, ватною іні — остання забавка маленьких приятелів.

Круті східці угору. Тихше... В напівтеміній прохідній кімнаті на дивані — Надія Константиновна, дружина, вічний не-

вугється, що траплялось: Ленін, а не рухається, не буюше, не киває головою, не ходить великими кроками. Ленін, а лежить, безнадійно, лежить, простягнувши руки в зеленому френчі.

Попереду з саней селянини посилає дорогу ялиновими гильками. Большевики несли Леніна на руках по сніжному ступу п'ять верст до залізничї. Навкруги на горбиках — селяне, жінки, діти. Вони співчутливо — спокійно провозають очима урочистий жалібний похід по наміченій ялиновими гильками стежці.

Старі комуністи понуро розмістилися внизу на диванчику. Кутаються в шинелі, бурчливо перебиваючи один одного, віддаються спогадам. Вони — дуже важні сановники в уряді — Європи, Америки, — телеграф, радіо, колективна жалоба робітничих кварталів усіх світових столиць...

"Славна людина був Ленін, крім доброго нічого ми від нього не бачили..." Але от уже й станція. Там, починаючи з залізничої колії, Леніна чекають представники пролетаріату всієї земної курадянської країни. Вони — на граф, радіо, колективна жалоба робітничих кварталів усіх світових столиць...

М. Кольцов.

